

MERE LIBERALISME, TAK. John Nordbo fra 92-gruppen var græsroddernes repræsentant ved tirsdagens debatmøde om ulandenes fremtid i verdenshandelen. – Foto: Finn Frandsen

Sådan er protektionismen ...

Alle progressive kræfter var ved debatmødet på Nørrebro enige om, at liberalisering af verdenshandelen er vejen frem for udviklingslandene. Men hvorfor sker der så ikke noget?

Det levende ord

Af Poul Exner

Vi slutter klokken 9, så RUC'erne kan nå hjem og skrive opgave til i morgen, eller hvad I nu skal.

Ordstyrer Vagn Bertelsen, generalsekretær i udviklingsorganisationen Ibis, byder velkommen, og han har genkendt publikum: På alle rækker sidder studieegnede unge med blok og pen, klar til at tage noter. Det kan godt være, det er et debatmøde, Ibis har arrangeret, men her forventer man også forelæsning.

Oplægsholderne ved også, hvad der forventes. Talerne bliver brolagt med overheads og powerpoints, og analyser baner vej for forsigtige holdninger. Man bevæger sig på sikker akademisk grund.

Aftenens emne er forhandlingerne om en ny aftale i Verdenshandelsorganisationen, WTO. Lige nu foregår forhandlingerne i den såkaldte Doharunde, der også er blevet kaldt en udviklingsrunde, fordi der har været enighed om at sætte udviklingslandenes behov i centrum. Aftenens spørgsmål er så, hvordan det går. Får udviklingslandene noget ud af det?

FØRSTE MAND i panelet er John Nordbo, som er koordinator i 92-gruppen, der af ordstyreren præsenteres som et sammenrend af diverse organisationer, der arbej-

der med bæredygtig udvikling. John Nordbo konstaterer, at der er rigeligt at tage fat på, men at det går langsomt:

»Tidsfristen for afslutningen af forhandlingsrunden blev sat til 1. januar 2005, men man er stort set ikke nået nogen vegne. Tidsperspektivet er ganske uklart, men hvis man ser optimistisk på det, vil man måske nå et mål om tre år«, siger John Nordbo.

Det er ellers ikke optimisme, der præger John Nordbos oplæg. Han ser et grundlæggende problem i EU's handelspolitik:

»EU's handelspolitik er merkantilistisk. Udgangspunktet er først og fremmest at forsvare EU's eksport og de toldmure og handelsbarrierer, man har. Man varetager producenternes interesser – ikke samfundets. Det er næsten grotesk, for der er massive gevinster at hente ved en liberalisering. EU tager simpelt hen ikke udviklingsperspektivet i Doharunden alvorligt«, siger John Nordbo.

Chantal Nielsen, der er forsker ved Fødevarerøkonomisk Institut på Landbohøjskolen, supplerer John Nordbos kritik af EU:

»Det er forbrugerne, der betaler prisen for EU's landbrugs politik.

Og grunden til, at den politik har kunnet fortsætte så længe, er, at landbrugslobbyen gennem alle årene har fået lov til at øve pression på politikerne, så støtteordningerne fortsatte«, siger Chantal Nielsen.

Med forskerens autoritet fort-

sætter hun hudfletningen af EU's politik:

»Alle studier af dette område viser, at det er protektionisten selv, altså EU, der betaler den højeste pris, og at det er EU selv, der vil få de største gevinster af en liberalisering«.

ALLE ER tilsyneladende enige om, at liberalisering er vejen frem, men at udviklingen blokeres af EU's protektionistiske politik. Øjnene bevæger sig i retning af Udenrigsministeriets mand, der bliver afkrævet en forklaring.

»Jeg oplever ikke EU's handelspolitik, som John Nordbo beskriver den. Politikformuleringen i hverdagen i EU er ikke noget, der foregår på baggrund af en eller anden logisk analyse. Politiken formuleres i en proces, hvor der deltager et antal lande med forskellige interesser. Nogle er protektionistiske, og nogle er handelsliberale. Det er virkeligheden, og den er vi nødt til at leve med«.

Nærmere kommer Karsten Vagn Nielsen ikke en forklaring på EU's politik.

Mikkel, der er medlem af Ibis, vil høre, om udviklingslandene ikke skal have lov til at gøre, som vi har gjort i den rige verden:

»Vi har benyttet os af landbrugsstøtte i årevis, og vi er blevet rige.

Hvorfor må udviklingslandene så ikke«, spørger han.

Ordstyreren sender spørgsmålet over til John Nordbo, som er klar i sin afvisning af, at det er en løsning på noget:

»Landbrugsstøtte skaber ineffektivitet, fordi det fastholder for stor en del af økonomien på landet. Det er en blindgyde at tro, man kan beskytte sig til rigdom«.

Chantal Nielsen er enig:

»Landbrugsstøtte skævvrider produktionsformen, og læren fra EU er også, at hvis man først har

indført det, er det svært at afskaffe det igen«.

Også Karsten Vagn Nielsen slutter sig til:

»Der er ingen grund til, at udviklingslandene begår de samme fejl, vi har begået«.

EN TILHØRER spørger: »Hvis jeg nu var bonde fra et tredjeverdensland, hvad vil liberalisering i verdensøkonomien så gavne mig?«. En anden tilhører, Mads, vil vide, om det eneste mål ved forhandlingsrunden er en liberalisering af verdenshandelen:

»Hvad med bistand? Liberaliseringen løser vel ikke i sig selv problemerne«, spørger han.

Karsten Vagn Nielsen kan godt se problemet:

»Der er ingen tvivl om, at liberalisering går ud over de svageste bønder, så der er også et beskyttelseshensyn. Det er den balance, der er så forbandet svær. Så koblingen mellem handel og bistand er væsentlig. Udviklingslandene har brug for bistand. Og derfor er det også et problem, at WTO ikke har midler til at køre projekter, der kan understøtte handelsliberalisering på bistandssiden. Det må donororganisationerne gå sammen om at løse«, siger han.

ORDSTYRER Vagn Bertelsen stopper for ordene, takker panelet og beklager, at klokken er blevet kvart over 9. Og mens tilhørerne pakker noterne væk, får de også lige en litteraturhenvisning, da Vagn Bertelsen gør reklame for John Nordbos kommende bog om WTO.

poul.exner@pol.dk

Debatmødet 'Skaber WTO udvikling?' var arrangeret af Globaliseringsgruppen i Ibis i København. Ibis, Nørrebrogade 68 B, tirsdag 21. september.